

ŠIAULIŲ DAINŲ MUZIKOS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių Dainų muzikos mokyklos smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Lietuvos Respublikos 2016 m. spalio 18 d. švietimo įstatymu Nr. XII-2685, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų 2017 m. vasario 14 d. įstatymu Nr. XIII-204.

2. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo mokyklos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, patyčių apraiškoms aplinką.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu grupės, mokyklos, šeimos lygmeniu mokykloje.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. Į smurtą ir patyčias **būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio** (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. **kiekvienas** mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas mokyklos darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, **privalo reaguoti ir stabdyti**;

4.3. **veiksmų turi būti imamasi visais atvejais**, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų;

4.4. **visi** mokyklos bendruomenės nariai **turi būti supažindinti** su mokyklos smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarka pasirašytinai. Tėvai su tvarka gali susipažinti mokyklos interneto svetainėje adresu: <http://www.muzika.mir.lt>.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6. **Smurtas prieš vaiką** – veikimu ar neveikimu vaikui daromas tiesioginis ar netiesioginis tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis poveikis, garbės ir orumo nepaisymas ar nepriežiūra, dėl kurių vaikas patiria žalą ar pavojų gyvybei, sveikatai, raidai.

6.1. Išskiriamos šios smurto formos:

6.1.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.2. patyčios gali būti **tiesioginės** (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar **netiesioginės** (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.3. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.4. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.5. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.

6.1.6. **kibernetinės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Patyčių dalyviai:**

6.2.1. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas.

6.2.2. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

6.2.3. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi bet kuris bendruomenės narys.

6.2.4. patyčių stebėtojas – bet kuris bendruomenės narys, matantis ar žinantis apie patyčias.

7. Mokykloje **draudžiama** bet kokia smurto ir **patyčių forma, nukreipta:**

7.1. **vaikų prieš vaikus;**

7.2. įstaigos **darbuotojų prieš mokinius;**

7.3. **mokinių prieš** švietimo įstaigos **darbuotojus;**

7.4. švietimo įstaigos **darbuotojų prieš kitus** tos įstaigos **darbuotojus;**

7.5. mokinių **tėvų** (globėjų, rūpintojų) **prieš kitus mokinius, įstaigos pedagogus.**

8. Prevencija suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

9. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus mokyklos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai mokymo įstaigai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

10. Intervencija suprantama kaip mokyklos vadovo, pavaduotojo, pedagogų ir kitų mokyklos darbuotojų (toliau – mokyklos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visumą.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA MOKYKLOJE

11. Smurto ir patyčių prevencija, intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios **planavimu, organizavimu ir stebėseną** rūpinasi mokyklos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, mokytojai, o **jos vykdyme** dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

12. Mokyklos vadovas yra atsakingas už mokyklos Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

13. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos

vykdymo grupę (toliau – Vykdyto grupė). Mokyklos vadovas **Vykdyto grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės komisijos narius**, kurie kasmet:

13.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės mokyklos bendruomenės narių (tėvų, darbuotojų) apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

13.2. surenka apibendrintus duomenis iš direktoriaus pavaduotojo ugdymui dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

13.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

13.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

13.5. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

13.6. teikia siūlymus įstaigos vadovui dėl mokyklos Tvarkos aprašo tobulinimo;

13.7. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi pedagogas išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

13.8. konsultuoja bendruomenės narius smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos klausimais.

14. Mokytojai ir direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias tarp mokinių, informuoja Vykdyto grupės narius, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

15. Visais smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, kitas mokyklos darbuotojas nedelsdamas reaguoja:

15.1. įsikiša pastebėjus smurtą ir patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

15.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatus ir elgesio taisykles;

15.3. jei nukentėjusiam reikia pagalbos, kreipiasi į institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba); pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus);

15.4. patyčių atveją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, registruoja mokyklos raštinėje, patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1), pateikdamas užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (priedas Nr.2).

16. Už registracijos žurnalą atsakingas mokyklos raštinės vedėjas.

17. Pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

17.1. išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir atveją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, registruoja mokyklos raštinėje, patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1), pateikdamas užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (priedas Nr. 2).

18. Mokytojas gavęs informaciją apie smurtą ir patyčias tarp mokinių nedelsiant:

18.1. išsiaiškina ir įvertina situaciją;

18.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto ir patyčių dalyviais, nedelsiant, bet ne vėliau kaip sekančią darbo dieną informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus): 1 kartą elektroninio dienyno pagalba, 2 kartą telefonu, 3 kartą kviečia mokinio tėvus dalyvauti individualiame pokalbyje;

18.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

18.4. nesibaigus smurto ir patyčių situacijai, jai kartojantis, ketvirtą kartą informaciją perduoda Vykdyto grupės nariams ir pateikia visas turimas užpildytas formas ar turimą informaciją raštu;

18.5. esant sudėtingesnei situacijai, iš karto inicijuoja Vykdyto grupės posėdį, o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį.

19. Vykdyto grupės pirmininkas:

19.1. Kasdien peržiūri registracijos žurnalą, peržiūri užregistruotus patyčių atvejus juos įvertina ir nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną deleguoja:

19.1.1. Mokytojams – kai smurto ir patyčių situacijoje abu ar daugiau dalyvių yra mokiniai;

19.1.2. informuoja mokyklos vadovą ir atvejo stebėseną deleguoja Vykdyto grupei – kai smurto ir patyčių situacijoje vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys;

19.2. kibernetinių patyčių atveju pateikia pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt:

19.2.1. jei panaudota vaizdinė informacija yra viešas kibernetinėje erdvėje patyčių ir smurto atvejis:

19.2.2. jei informacija yra vieša, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskiriama draudžiamai skleisti informacijai.

19.3. sistemina ir analizuoja pranešimų apie patyčias, kur vienas patyčių dalyvis suaugęs bendruomenės narys formas (priedas Nr.1);

19.4. esant sudėtingam patyčių atvejui (kai kreipiasi mokytojas) inicijuoja Vykdyto grupės pasitarimą, o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį atvejui aptarti ir situacijai įvertinti;

19.5. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

19.6. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;

19.7. kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje organizuoja švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalbą.

19.8. Kartą per mėnesį informuoja mokyklos vadovą apie esamą smurto ir patyčių situaciją mokymo įstaigoje.

19.9. ypatingais atvejais (esant fiziniam smurtui), arba jei numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja mokyklos vadovą ir kreipiasi į policiją ir VTAS.

20. Mokyklos vadovas, gavęs informaciją apie administracijos atstovo, mokytojo ar kito darbuotojo patiriamas patyčias arba jiems pasityčiojus iš mokinio:

20.1. veda individualius pokalbius su skriaudėju ir skriaudžiamuoju;

20.2. apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną praneša psichologinės pagalbos teikėjui ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos;

20.3. supažindina su rekomendacijų nevykdymo pasekmėmis skriaudėją;

20.4. ypatingais atvejais (esant fiziniam smurtui) informuoja policiją ir VTAS.

21. Patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, mokinys, matęs ir žinantis apie patyčias:

21.1. nedelsiant informuoja bet kurį mokymo įstaigos darbuotoją, kuriuo pasitiki;

21.2. apie patirtas ar matytas patyčias gali pranešti žodžiu, parašęs laišką į elektroninį dienyną, mokyklos patyčių paštą, anoniminę dėžutę, kurią periodiškai tikrina mokyklos atsakingas darbuotojas.

22. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie mokykloje vykstančias patyčias:

22.1. patyčių atvejį registruoja mokyklos raštinėje užpildydami pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (priedas Nr. 2);

22.2. arba nedelsiant informuoja mokytoją, ir/ar administracijos atstovus apie mokinio patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute dienyne ar asmeniškai);

22.3. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje, panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

23. Mokyklos darbuotojas gavęs informaciją iš tėvo (globėjo, rūpintojo) ar mokinio smurto ir patyčių atvejį registruoja raštinėje nustatyta tvarka.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

**ŠIAULIŲ DAINŲ MUZIKOS MOKYKLA
PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

F – fizinės
Ž – žodinės
K – kibernetinės
S – socialinės

M – mokinys
S – suaugęs bendruomenės narys

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos

Pvz.

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos
1	2022-10-20	Jonas Jonaitis, smuiko specialybės mokytojas	F	M (solfedžio kl.)	M (solfedžio kl.)	Deleguota solfedžio klasės mokytojui
2	2022-11-12	Ona Onaitienė, valytoja	Ž	S (fortepijono mokytoja)	M	Deleguota Vykdomo grupei

PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

Pranešimo data / Registracijos Nr.

Mokymo įstaigos pavadinimas

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios (vieta):	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinė: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Žodinė: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;	
☐ Socialinė: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Kibernetinė: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____.	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Bendruomenės nario, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, klasė, pareigos:	
Bendruomenės nario, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, klasė, pareigos:	
Mokinio/nių, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį, trumpas faktais pagrįstas įvykio aprašymas:

--